

Sertifikavimo sistemos

Privačiomis ir nacionalinėmis žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sertifikavimo sistemomis užtikrinama, kad būtų išlaikytos produkto savybės ar būtų laikomasi tam tikrų gamybos metodų reikalavimų, nurodytų produkto specifikacijoje.

Į šias sistemas įtraukta daug įvairių priemonių, taikomų atskirais maisto tiekimo grandinės etapais. Sistemos gali taikyti įmonės arba kelių įmonių grupės ir vartotojai. Jas taikant gali būti naudojamas logotipas, nors daug kas, ypač įmonių grupės, jo nenaudoja.

Europos Sąjungos žemės ūkio produktų ir maisto produktų sertifikavimo sistemos skirtos tiek privalomiems gamybos standartams, tiek papildomiems reikalavimams, tokiems kaip aplinkos apsauga, gyvūnų gerovė, produktų skonio ir kvapo ypatybės, sąžininga prekyba ar kita.

Šias sistemas valdo įvairūs veikėjai – ne tik žemdirbiai ir valdžios institucijos, bet ir nevyriausybinės organizacijos, interesų grupės ar mažmeninės prekybos atstovai.

Siekdama suderinti šias sistemas ir užkirsti kelią vartotojų klaidinimui, Komisija planuoja parengti gaires.

Daugiau informacijos apie Europos Sąjungos kokybės politiką galima rasti adresu http://ec.europa.eu/agriculture/quality/index_en.htm

IP/09/1593

Newsletter

2010

ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTAI, KURIEMS SUTEIKTOS SKVN IR SGN :

Daugiau kaip 800 produktų ir 14,2 milijardų eurų apyvarta

Atlikti skaičiavimai rodo, kad 2007 m. SKVN ir SGN žemės ūkio produktų apyvarta siekė 14,2 milijardus eurų (išsiuntimo etape). Tokie duomenys gauti atlikus Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato užsakytą tyrimą.

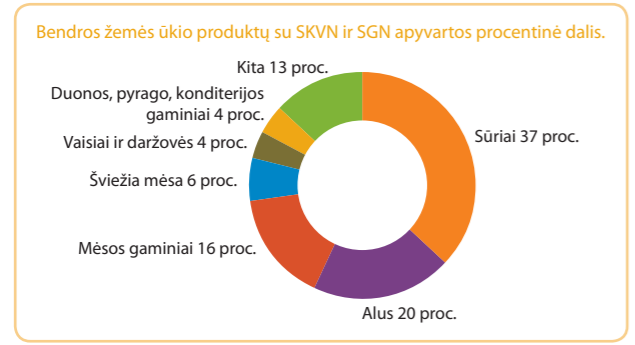
2008 m. atliekant tyrimą tirta 820 produktų, tuo metu buvusių Europos žemės ūkio produktų (be vyno ir spiritinių gėrimų, bet įskaitant alų) geografinių nuorodų registre.

Tyrimas rodo, kad SKVN ir SGN produktų apyvarta 2005–2007 m. nuolat augo, o 2006 m. SKVN apyvartos augimas buvo sustojęs.

Be to, nustatyta, kad maždaug 30 proc. SKVN ir SGN dalį produkcijos eksportuoja už Europos Sąjungos ribų, o šio eksporto apyvarta siekia 700 milijonus eurų. Tyrimas atskleidžia, kad SKVN ir SGN eksportas augo tiek kiekio (+ 9 proc. 2005–2007 m.), tiek vertės (+ 17 proc. tuo pačiu laikotarpiu) požiūriu.

Nuo sūrių iki jūros produktų...

Sūriai sudaro trečdajį visos SKVN ir SGN žymimų produktų apyvartos. 8 proc. ES gaminamų sūrių (arba 3–4 proc. visų pasaulyje gaminamų sūrių) suteiktas saugomas pavadinimas. Iš produktų, kuriems taikoma nuoroda, paminėtini „Grana Padano“, „Comté“, „Queso Manchego“ ar „Feta“ sūriai.

Beveik 5 proc. viso Europoje suvartojamo alaus sudaro SGN žymimas alus („Münchener Bier“, „Českobudějovické pivo“...).

Didžiąją mėsos produktų dalį sudaro sūdyti džiovinti produktai, tokie kaip „Prosciutto di S. Daniele“ ar „Schwarzwälder Schinken“.

Šviežia mėsa užima ketvirtąją vietą, didžiąją jos dalį (pagal apyvartą) sudaro „Scotch Beef“, „Welsh Lamb“, „Ternera de Galicia“, taip pat kelių rūšių prancūziška paukštiena.

SKVN ar SGN žymimi vaisiai ir daržovės yra vietiniai, dažnai nuo senų laikų garsėjantys produktai, kuriuos su auginimo vieta sieja gamtinės sąlygos. Tačiau nedidelė vieno jų vieneto vertė paaiškina, kodėl jie atsiduria penktoje vietoje.

Didžiausią SGN žymimų duonos ir pyrago gaminių dalį sudaro vokiški konditerijos gaminiai.

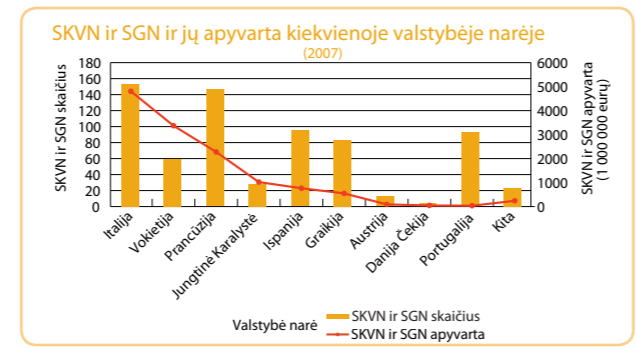
Žuvininkystės sektoriuje, kurio tik 9 produktams suteikti saugomi pavadinimai, produktų kainos labai skiriasi. Žinomiausias šiai kategorijai priklausantis produktas yra „Scottish Farmed Salmon“.

...aštuoniolikoje Europos valstybių

Pagrindinės šalys pagal produkcijos su geografine nuoroda vertę yra Italija (33 proc. visos apyvartos), Vokietija (25 proc.), Prancūzija (17 proc.) ir Jungtinė Karalystė (8 proc.). Iš likusių šalių pirmauja Ispanija, kurios apyvarta 833 milijonų eurų (6 proc.), Graikija – 606 milijonų eurų (4 proc.) ir Austrija – 123 milijonų eurų (1 proc.) apyvarta.

Vis dėlto šalies užregistruotų pavadinimų skaičius ir apyvarta nėra tarpusavyje susiję. Antai Portugalija užregistravusi daugiausia pavadinimų, didžioji jų dalis – vaisių ir daržovių pavadinimai, tačiau jų ekonominis svoris nedidelis. Visai kitokia padėtis Jungtinėje Karalystėje, kurioje vieno pavadinimo produkto apyvarta yra labai didelė, nes šie pavadinimai suteikti mėsos ir žuvų produktams.

Didžioji dalis į Europos Sąjungą 2004 m. ir vėliau įstojusių šalių geografinių nuorodų užregistruota po 2007 m. Tad pateikiami skaičiai tik iš dalies atspindi produktų su geografinėmis nuorodomis apyvartą. Vis dėlto reikia pažymėti, kad šios šalys 2008 m. iš viso užregistravo 28 geografines nuorodas.

Kas yra SKVN, SGN ir GTG?

Europos Sąjungoje veikia trys sistemos, kurių tikslas –saugoti ir populiarinti žemės ūkio produktų pavadinimus ir kokybiškus maisto produktus:

■ **SKVN (saugoma kilmės vietos nuoroda):** taikoma produktams, kurių gamyba, perdirbimas ir paruošimas atliekamas konkrečioje geografinėje vietovėje pagal pripažintą ir patikrintą metodą.

■ **SGN (saugoma geografinė nuoroda):** taikoma žemės ūkio produktams ir maisto produktams, glaudžiai susijusiems su konkrečia geografinė vietoje, kurioje jie gaminami, perdirbami ar ruošiami.

■ **GTG (garantuotas tradicinis gaminys):** nurodo, kad produktas pagamintas tradiciniu būdu iš tradicinių žaliavų.

Taikant šias sistemas sudaromos palankios sąlygos skatinti žemės ūkio produkcijos įvairovę, apsaugoti produktų pavadinimus nuo jų pasisavinimo ar falsifikavimo, padedama vartotojams, juos informuojant apie šioms produktams būdingas ypatybes:

Susipažinti su užregistruotų pavadinimų (2009 m. pabaigoje jų buvo daugiau kaip 870) sąrašu galima DOOR duomenų bazėje adresu: http://ec.europa.eu/agriculture/quality/database/index_en.htm

Daugiau informacijos apie SKVN, SGN ir GTG pateikiama adresu: http://ec.europa.eu/agriculture/quality/schemes/index_en.htm

Ekologinis ūkininkavimas

Ekologinis ūkininkavimas yra **žemdirbystės metodas**, kurį taikant vartotojui pateikiamas skanus ir natūralus maistas, kartu atsižvelgiant į natūralius gamtos, augalijos ir gyvūnijos ciklus.

Jis paremtas tam tikrais principais ir veiklos būdais, siekiant kad žemdirbystė būtų kuo natūralesnė ir taip kuo mažiau būtų veikiamą aplinka.

Jis kartu yra didesnės **tiesimo grandinės**, kurią sudaro maisto produktų ruošimas, platinimas, mažmeninė prekyba ir vartotojai, dalis.

Pirkdami ekologišką obuolį prekybos centre ar restorane užsisakydami vyno, pagaminto iš ekologiškų vynuogių, galite būti tikri, kad šie produktai pagaminti laikantis griežtų taisyklių, ypač aplinkos apsaugos požiūriu.

Daugiau informacijos apie ekologinį ūkininkavimą rasite adresu: www.organic-farming.eu

Prekybos standartai

Įvairius nacionalinius prekybos standartus keičia Europos standartai. Jie žemdirbius skatina į rinką teikti nustatytos kokybės produkciją, atitinkančią vartotojų lūkesčius, taip pat leidžia palyginti vienodos kokybės produktų kainas. Juos privaloma taikyti daugumai žemės ūkio produktų, jais nustatomas produkto aprašas, kategorija, būtiniausi reikalavimai, ir tam tikros ženklinimo taisyklės.

Šiomis priemonėmis vartotojui užtikrinama būtiniausia kokybė, palengvinamas vidaus rinkos veikimas ir tarptautinė prekyba.